

ΕΒΡΑΪΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

[Του ΜΩΥΣΗ ΣΑΡΙΦ]

Η ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

Λόβας Μπερέντ εινε τὸ ὄνομα τοῦ εὐτυχημένου Οὐγγρικοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπύρα τὰ πρῶτα παιδιὰ μου μαθήματα, ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ σοφοῦ διασκόλου Ραββὶ Λέμις, ἐνὸς παραέξου ἀνθρώπου ποῦ κρατοῦσε διαρκῶς εἰς τὰ χεῖρα του μὴ μακρὰ πίπα στυλιωμένη μὲ διάφορος γλῶσσες. Κάθε φορὰ ποῦ μὴ ἀπάντησις μου δὲν τοῦ ἐφαινότο ἀρετὰ σαφῆς, βγαίνοντας τὸ μακρὸ σωλήνα τῆς πίπας του, μοῦ ἔβλεπε ἀμέσως τὴν ἀπορία κατὰ τὸν πρακτικώτερον ἄνθρωπον, δηλαδὴ κτυπώντας με εἰς τὴς πλάτες μ' ὅλην τὴν δύναμιν. Εἶχα συμπιηθῆ τὸ ἴδιον σχολεῖο τὸ Σανέλ, τὸ περὶ μικρὸ παιδί τοῦ ἐπιστάτου τῆς Συναγωγῆς μας. Ἦτο ἓνα κοντὸ ὄραϊο παιδάκι, ἀλλήθιν ὄρο. Μόνε ποῦ ἔγραφε πολὺ καλά, ἐνῶ ἐγὼ δὲν μποροῦσα νὰ σχεδιάσω ὅτε ἐνὰ γράμμα, χωρὶς νὰ κίωμ τὸ δάσκαλό μου νὰ κραγῶμαι: «Δὲ θὰ κατορθώσῃς ποτέ, σ' ὅλη σου τὴ ζωῆ, οὔτε νὰ διαβῆς, οὔτε νὰ γράφῃς!» Ἀντιθέτως γὰρ τὸ Σανέλ, τοῦ ὁποῖου ὅλα τὰ γράμματα ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ χεῖρ του σὺν τυπωμένα, ἦτο βαθύτατα προκατειλημμένος καὶ βέβαιος, ὅτι μίᾳ μέρᾳ θὰ ἐγένετο ἓνας ἀνθρώπος σοφός καὶ διάσημος. Εἰςοῦσι πέντε χρόνια ἀργότερα, πρῆλθόντας μὲ ἀμάρῃ ἀπὸ τοῦ Λόβας — Μπερέντ εἰς τὸ Στουββαϊνεγκλουγ, ἀνεκάλυψα ὅτι ὁ ἀμαρῆλῆτης μου ἦτο αὐτὸς μεγαλοφυῆς Σανέλ!

Ἰδιαιτέρως δὲν μποροῦσα νὰ σχεδιάσω καλὰ τὸ γράμμα Ζητα. Ἐβγαινε ἀπὸ τὴν πένα μου σὺν ἓνας ἱπποκόταμος ποῦ τὸν κατέλαβαν σπασμοί, ἐνῶ τὸ Ζητα τοῦ Σανέλ ἔχαροτο μὴ τὸ βλέπει. Ἐβγαινε λοιπὸν δύο μερικὰ ζητήματα: "Ἐνὰ ἐξ αἰτίας τοῦ ἰδίου μου Ζητα καὶ ἄλλο ἓνα γὰρ τὴν ἀντιπαροβολήν τοῦ δικοῦ μου μὲ τὸ Ζητα τοῦ Σανέλ. Γιά τρεῖσιμα αὐτοῦ τοῦ διαβρολεμένου στοιχείου, ἔγραφα κ' ἐγὼ ἐρωτικὰ ἐπιστολάς.

Ὁ ἔρωτας, εἶναι ἀλήθεια, ὅτι δὲν ἔχει καμμίᾳ σέση μὲ τὴν καλλιγραφίαν, τὸν ἀντιπῶν ἡμίτοια ὅλοι οἱ δάισμοιο ἔρωσθενιμοὶ ὄχι ἔρωσαν ἀδύνατοι ἀπὸ τῆς ἀπόφραξ ἀυτῆς. Καὶ ἐν τούτοις ἡ φίλες των τοὺς ἐδίαβαζαν καθαρά.

Ἐταί καὶ ἡ δική μου φίλη, ἡ ὄμορφη Φουντέλ ἐγνώσθη τὸ κακογραμμένο Ζητα μου. Τὸ ἐρωτικὸ μῆτι τῆς ἐδίαβαζε χωρὶς κόπον ὅλες αὐτῆς τῆς ὄμορφαιες.

Εἰς τὸ σχολεῖο μᾶς εἶχαν ἀπαγορεύσει νὰ μεταχειροῦμεθα τὴ βιβλιοθήκη, δὲν μᾶς εἶχαν ἀφήσει κανένα Λα—Φονταίν, κανένα Βέρθερο. Γράμματα δὲ μποροῦσα νὰ συντάξω, διὰ τὸν ἀλλοῦστατων λόγων, ὅτι ἐκτός ἀπὸ τῆς Λατινικῆς καὶ Οὐγγρικῆς γραμματικῆς καμμίᾳ ἄλλῃ φιλολογία δὲν μὴ ἐπίστευτο. Ἡ Ἐλοῖζα καὶ ὁ Ἀρλεάρδος, ὁ Ντάντε καὶ ἡ θεία ἐρωμένη του, ἡ Καρλόττα, ἡ Μινιόν, ὅλοι οἱ ἥρωες καὶ ἡ ἡρώιδες τοῦ ἔρωτος μου ἦσαν ζῆνοι. Ἐν τούτοις ἦμιον ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἓνας Ρομαιοῦς.

Ὁ θεῖος μου καὶ ὁ πατέρας τῆς Φουντέλ, ἦσαν οἱ Μοντέγιο καὶ οἱ Καπολεῖτοι τοῦ Λόβας—Μπερέντ. Τούτ ἐχώριζε μίᾳ καλάθῃ ἔχτρα. Ὁ πασθῆποτε αὐτῆς ἡ διγνώσις δὲ μπόρσαν νὰ ἐπηρεάσουν τὸν ἔρωτάμας.

Ἡ Φουντέλ ἦτο ἓνα κοριτσάκι ἀλλὰ καὶ φρόνιμο, μεγαλωμένο μέσα σ' ἓνα κολλάδι χήνης. Κάθε Παρασκευὴ ἐβγαινε τὰ κόκκινα σὺν τὴ φλόγα μαλλιὰ τῆς, καὶ τὸ Σάββατο ἦρχετο στὴ Συναγωγῆν χομῆνι στὸ φρόνιμ τῆς ἀπὸ μιλῆ τσοχα, καὶ τὰ πόδια τῆς μέσα στὰ γονυὰ πακοῦσινα τῶν ὀπὸ κίτρινο πεσί, καὶ με χορδέλα μαυρὴ γῆρο στὸ μῆτωπό τῆς. Ἄταν τὴν βλέπει ἔτσι, εἶνα γλυκίτατο αἰσθημα ἐγέμυζε τὴ μοχρὴ καρδιά μου.

Ἦμιον δέκα χρόνιων καὶ ἀρετὰ χαριτωμένους στὴν ἐμφάνισι. Ἐπαιτὰ τὸ ὄλο ἐνὸς μικροῦ Ἀλβαβιῶδῃ εἰς τὸ Λόβας—Μπερέντ, τοῦ δανδῆ μετῆν τῶν συμπαθητῶν μου, τοῦ Καίσαρος σ' ὅλους τοὺς μικροκαγαβίδες. Ἐβῆνιο ποῦ μοῦ ἔλειπε ἦτο ἓνα καλὸ κοστομῖο Σαββατιάνου. Καὶ μάλιστα μιλῆ—ὅπως μοῦ ἄρεσε.

Ἐπὶ τέλους, χάρις εἰς ἓνα πλανόδιο ἔμπορο ὄρασματῶν, ἡ ἐπιθυμία μου ἐξεπληρώθη. Δυστυχῶς ὁ ἔμπορος αὐτός δὲν εἶχε ἀρετὸ ὄρασμα τοῦ ἰδίου χρωμάτος, ὁ δὲ θεῖος μου εὐχῆς ὅτι μποροῦσα νὰ ἀντικαταστήσω τὸ ὑπολειπόμενον με ἓνα ἄλλο γραμματιό. Ἐτοῖ ἐβῆνα ἓνα κοστομῖο, τὸ ὁποῖον μπόρσα εἶχε ὄρασμα χρωμάτος μιλῆ ἀνοιχτοῦ καὶ πίσω ὄλοιο ὄρασμα με βαθὺ μιλῆ χρομα. Μία σκούφια ἐπίσης ἐσκεπάζε τὸ μῆτωπό μου, καὶ συνηγνῆται μὲ τῆς δύο ἀρετες τοῦ λαμοῦδιου μου, πεταγμένες σὺν τὰ αὐτὰ ἐνὸς ἴσου.

Ἐτοῖ στυλιωμένους ἐπῆγα εἰς τὴ Συναγωγῆν, βέβαιος ὅτι θὰ καταπλήξω τὴ Φουντέλ με τὴν κομφορτία μου. Πράγματι, μόλις με εἶδε, ἐστάθη με τὰ μῆτιν τῆς γυρισμένα κατ' ἐπάνω μου, σὺν νὰ κινετῆρθη ἀπὸ θαυμασιό.

Βέβαια ἡ καρδιά τῆς θὰ χτυποῦσε μέσα στὸ παιδικὸ τῆς στήθος. Αἱ συνεντεύξεις μᾶς ἦσαν δύσκολες ἐξ αἰτίας τοῦ μῖσους των οἰκογενειῶν μας. Ἐν τούτοις κατορθώσαμε νὰ βλέπωμαστε συχνὰ σ' ἓνα χορσίμα ἀπὸ ἀρσβότιο ποῦ ἔδραλε ἀνάμεσα στὰ σπῆτια μᾶς. Εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ τοῦ χορσίου ὄπῃθε ἓνα δένδρο. Κάτω ἀπὸ τὴν γῆνὰν τοῦ χορσίου ἦσαν πολλὰ φρούς. Οἱ καρποὶ του, ἡ πρασιανάδα, καὶ ἡ φροσιμένη ἀγάπη μᾶς, μᾶς ἔδιδαν ἀφορμῆς γιά νὰ τρεψῶμε ἐγχαρῶστες στυγῆς. Κάθε φορὰ ποῦ ἓνας μικρός ψιδυρός ἀκούονταν μέσα στὰ φύλλα ἡ Φουντέλ ἀναπρόσθεσε κατ' ἐπάνω μου: — Εἶνε ἡ μαμά!

Δὲν ἦτο συνήθως παρὰ κάποιον κατόικια ποῦ ἐπεσκέπετο τὸν

ἀραβόσιτο. Ἐπειτα ἐσηκοῦσαν κ' ἐγὼ γιά νὰ φωνάξω ἐπίσης. — Θεέ μου! Εἶνε ὁ Ραββὶ Λέμις. Ἐχάθηκαμε.

Καὶ ἦτο ἓνα χαμῖν ποῦ ἐχόταν νὰ κλέψῃ φρούτα. Ἡ εὐτυχία μας ὀπίσθη ἓνα τρομερὸ πλῆγμα ὅταν ἦρε δὲ καιρός νὰ θερισούν τὸν ἀραβόσιτο. Δὲ μποροῦσαμε πῆνὰ νὰ κρυβόμεσθε κάτω ἀπὸ τὴν προστατευτικὴν αἰά του φύλλου του.

Τὴν προτεραιὰ τῆς συγκομιδῆς προτοῦ τὸ φύλλομᾶ των πέσει κάτω ἀπὸ τὸ χεῖρ τῶν Βανδάλων, ἐπῆγαμε, ἡ Φουντέλ καὶ ἐγὼ γιά τελευταία φορὰ, νὰ κλέψωμε ἐκεῖ μέσα τὴν δουτυχία μᾶς. Γιατὶ ποῦθεν ἄλλου, οὔτε εἰς τὰ περίε τοῦ Λόβας — Μπερέντ, δὲν ὄπῃθε καμμίᾳ θεῖσις εὐνοϊκῆ, κανέναν ἐλαιοῦσαν, καμμίᾳ σπῆλιά, κανένα δάος ἀπὸ φοίνικες, γιά νὰ κρυφῶμε τὰ ἐρωτικὰ μυστῆριά μᾶς. Ἡ λύπη μᾶς ἦτο ἀπερίγραπτη. Ἀφοῦ ἐθρηνησαμε πολλὰ ὄρα, ἐσυμφωνήσαμε τέλος ὅτι δὲν μᾶς ἔμεινε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀνταλλάξωμε ἐρωτικὰς ἐπιστολάς.

— Πῶς νὰ τῆς γράψω; Ὁ συμπαθητῆς μου ὁ καλλιγράφος Σανέλ, μποροῦσε νὰ με βοηθήσῃ. Εἰς ἀμοιβῆν αὐτῆς τῆς ἐρωτικῆς ὄπῃθεσις, ἐξήτησα νὰ τοῦ δῶω κατὰ μέρα, τὸ μὸς προσημῖο μου, συντακόμενον ἀπὸ ἓνα κομμάτι ψωμῖο, ἀλειμμένον με μαρμελάδα ἀπὸ βαμψάσχημα. Πρῶται νὰ ὁμοιολογήσω ὅτι ὑπέφερα πολὺ, κατὰ φορὰ ποῦ ἐσυλλογίζομην αὐτὴ τὴν θυσία.

Ἐπέρασαν δύο ἡμέρες, ὅλα ἦσαν ἔτοια, ἀλλὰ δὲν ἦξερα τί νὰ γράψω στὴ Φουντέλ. Τέλος εἶχα μίᾳ ὑψηλὴ ἐμπνευσι. Ὁ Ραββὶ Λέμις ἔγραψε ποτε — ποτε εἰς τὴν γυναικίαν τοῦ ποῦ κατοικοῦσε ἐκῆνιο τὸν καιρὸ στὴν Πολόττα, Ἀλεφρασίαν νὰ ἀντιγράψω ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γράμματα. Κατόρθωσα νὰ ἀποκόψω ἓνα τέτοιο σχέδιο, γραμμένον σὲ θαυμασιὸ στυλε ἔβραιο — ἀνατολικό.

Ἐλεγε τὰ ἔξης:
 Στὴν ἐξοχωτάτη, τὴ δικαίαν, καὶ συνετὴ κυρία Σάνα, μαργαριτάρη των γυναικῶν, ἠθασοῦ τοῦ σπιτιοῦ μου, χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια των τέκνων μου, τῆς ὁποίας ἡ μνήμη θὰ ζῆη εἰς τοὺς αἰῶνας, χαίρε!

Ἐγὼ παρὰ ἀπὸ τὸ προσιμὸν ἐπροχωροῦσε μ' αὐτὰ τὰ στυλομα λόγια:
 «Σοῦ γράφω, μολονότι δὲν ἔχω τίποτε ἀπολύτως νὰ σοῦ εἰπω. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἔς ἐνε ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς δύο μᾶς. Ἐποφραῖα μοναγὰ ποτε—ποτε ἀπὸ τοὺς γεροντικῶς πόνους μου, με τοὺς ὁποίους μὲν ὁ πιστός σου σύνυγνος ΡΑΒΒΙ ΛΕΜΠΣ

Ἀντέγραφα αὐτολεξεῖ τὴν ἐπιστολήν, ἀντικατῶσις μόνον τὸ ὄνομα τῆς Σάνας, με τὴ φρασί «δεσποσινὴς Φουντέλ».

Ἐγὼ παρὰ ἀπὸ τρεῖς μέρες ἦλθε ἡ ἀπάντησις. Ἦτο ἓνα θεάμα παραέξου γιά νὰ τὴ βλέπῃ κανεῖς. Ἐσκια γρήγορα τὸ φακέλλο. Κατάπληξις! Οὔτε μίᾳ λέξει δὲ μποροῦσα νὰ διαβάσω. Τὸ γράμμα τῆς Φουντέλ ποῦ γεμάτο ἀπὸ μελανῆς ἀνάμεσα στῆς ὁποῖες τίποτε ἀπολύτως δὲν διεκρινέτο.

Πῶς νὰ μαντεύσω κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὰ σημεῖα τοῦ ἔρωτος; αὐτὴ τὴ σῆγχις των γραμματίων, αὐτὸ τὸ Σαχεντῆν τὸ γεμάτο ἀπὸ ὀρνυθσκαλιωματα καὶ μουνητόρες.

Ἄλλὰ τὸ μ' ἐνόησατε! Ἦταν γραμμένον με τὸ χεῖρ τῆς καὶ αὐτὸ με ἀκούσθε. Ἦμιον εὐτυχῆς. Προσπαθοῦσα λοιπὸν νὰ μαντεύσω τὴ σημασία τους. Αὐτὸ εἰς τὴν πρῶτον με κατέστρεψε. Μίᾳ μέρα καθὸς ὁ Ραββὶ Λέμις με τὴ πίπα του πάντα, μᾶς εἶδεινε ἓνα Ταμνοῦδ, ἐγὼ ἐβγαλὰ τὸ γράμμα τῆς Φουντέλ, τὸ ἀνοικησιμα στὰ γόνατά μου καὶ ἀσχισα νὰ τὸ ἐξετάξω, ὅπως ἔκανα διαρκῶς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ τὸ ἔλαβα. Ἐβγαινε, σὺν μίᾳ ὀργισμένη βαινα, ὁ Ραββὶ Λέμις, ὄρησε κατ' ἐπάνω μου, καὶ πίνοντας με τὸ ἓνα χεῖρ εἶνα ὄψασον τὸν μαλλιοῦν μου, ἄραξε με τ' ἄλλο τὸ σῆμα τοῦ ἐγκλήματος, δηλαδὴ τὴν ἐπιστολή τῆς Φουντέλ.

Τὴν ἐδίαβασε ἔπειτα πᾶντονας πάλι τὰ μαλλιὰ μου ἄρχισε νὰ με χτυπᾶ εἰς τὴν πλάτη.

Ἄλλὰ ὁ ἔρωτας δὲν με ἐγκατέλειψε οὔτε αὐτὴ τὴ στιγμῆ. Ἐνόμια πο; κάπου με χτυπᾶε ἡ Φουντέλ με τὰ κόκκινα μαλλιὰ τῆς, σὺν νάθελε νὰ με μολοσθῇ. Αὐτὸ ἀναψε περισσώτερο τὸν ἠρόσιμό μου.

Ἐγινε σὺν ἓνα μικρὸ λιοντᾶρι, ὄρησε ἐναντίον τοῦ δασκάλου μου, τοῦ ἄραξα τὴ μακρὰ πίπα καὶ θραυόντας τὴν τὴν ἐπέταξα ἔξω ἀπὸ τὸ παρῶνιο.

Τὸ ἐγκλημα εἶχε συντελεσθῇ. Ὁ Ραββὶ Λέμις ἐστάθη κατάπληκτος χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτε. Μόνον ὁ Σανέλ ἔτρεψε ἔξω γιά νὰ φωνάξῃ τὸ θεῖο μου καὶ τὴ θεία μου, οἱ ὁποῖοι τὰ ἔχρασαν ἐπίσης μόλις ἐμπῆχαν εἰς τὸ σχολεῖο.

Τέλος ὁ Ραββὶ Λέμις ἐμίλησε καὶ ἡ ὑπόθεσις διελευκάνθη σιγά-σιγά, ἐνῶ ἐγὼ ἐκρυβα τὸ πρόσποιο μου πίσω ἀπὸ τὸ φρόημα τῆς θείας. Δὲν ἦτο καθόλου κακίᾳ γυναικία, ἀφοῦ ἐχαμογέλασε.

Ὅσο γιά τὸ θεῖο, ἀφοῦ ἐδίαβασε μ' αὐτὸς τὸ γράμμα — εἶνε περιεγὸ πῶς τὸ κατόρθωσῃ! — με ἐκῆταξῆς ἀσθηρὰ καὶ μὴ ἀνήγγειλε ὅτι θὰ μ' ἔκλεινε γρήγορα σ' ἓνα οἰκοτροφεῖο τῆς Βουδαπεστῆς.

Πράγματι ἐφυρα τὴν παρῶλλη ἡμέρα. Τέτοιο τέλος ἔπῃρε ὁ πρῶτος μου ἔρωτας. Ὅσο γιά τὴ Φουντέλ δὲν τὴν ἐνανάδα ποτε. **Μωῦσῆς Σαριφ**

